

บทที่ ๕

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดเรื่องจริยธรรมของนักการเมืองแนวพุทธปรัชญาเถรวาท ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น ๕ บท คือ บทที่ ๑ บทนำ บทที่ ๒ จริยธรรมทางการเมืองตามแนวพุทธปรัชญาเถรวาท บทที่ ๓ ปัญหาวิกฤตจริยธรรมทางการเมืองไทย บทที่ ๔ วิเคราะห์จริยธรรมของนักการเมืองในพุทธปรัชญาเถรวาท และบทที่ ๕ บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยในหัวข้อดังกล่าวนี้ ได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ ๓ ข้อคือ ๑. เพื่อศึกษาปัญหาจริยธรรมการเมืองแนวพุทธปรัชญาเถรวาท ๒. เพื่อศึกษาจริยธรรมของนักการเมืองแนวพุทธปรัชญาเถรวาท ๓. เพื่อวิเคราะห์การแก้ไขปัญหาจริยธรรมนักการเมืองในทัศนะพุทธปรัชญาเถรวาท

ผลการวิจัยพบว่า

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ ๑ (บทที่ ๒) ได้ศึกษาภาพรวมจริยธรรมทางการเมืองตามแนวพุทธปรัชญาเถรวาท โดยพิจารณาถึงนิยามและความหมายจริยธรรม นักการเมือง จริยธรรมนักการเมือง พัฒนาการทางจริยธรรมการเมืองทั้งในทัศนะตะวันตกและในทัศนะพุทธปรัชญาเถรวาท ความสำคัญ-ลักษณะ-องค์ประกอบ-ประเภทของจริยธรรม รวมถึงประเด็นเรื่องความจำเป็นของการมีจริยธรรมของนักการเมือง ตามหลักนิติรัฐและตามมาตรฐานจริยธรรมศาสนา โดยสรุปแล้วจริยธรรมทางการเมืองคือจริยธรรมของผู้ที่เป็นตัวแทน-ผู้แทนของสาธารณชนที่อาสาสมัครไปจัดสรรปันส่วนรักษาผลประโยชน์และกระจายผลประโยชน์แก่คนในสังคมอย่างเท่าเทียมและยุติธรรม จริยธรรมจึงเป็นคุณสมบัติของนักการเมืองเพื่อไม่ให้เกิดความลำเอียงมีอคติเข้าข้างกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือรักษาผลประโยชน์และแบ่งสรรปันส่วนผลประโยชน์แก่คนเพียงบางกลุ่มเท่านั้น กล่าวในแง่หนึ่งนั้นนักการเมืองที่มีจริยธรรมจะต้องทำงานในลักษณะงานอาสาสาธารณชนอย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อยและเห็นแก่ตัวน้อยที่สุดนั่นเอง ซึ่งตามกรอบแนวคิดจริยธรรมทางการเมืองของพุทธปรัชญาเถรวาทจะต้องดำรงตนอยู่ในศีล ๕ เป็นเบื้องต้น

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ ๒ (บทที่ ๓) นี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาปัญหาวิกฤตจริยธรรมทางการเมืองโดยศึกษาตั้งแต่ปัญหากระบวนการเมืองในประเด็นปัญหากระบวนการเมืองในเชิงโครงสร้างพรรคการเมืองและปัญหากระบวนการเมืองในเชิงโครงสร้างทางสังคม ปัญหาการเมืองในประเด็นปัญหาการขาดสภาพความรู้ของนักการเมือง(วิชา)ปัญหาการขาดสำนึกทางสังคมของนักการเมือง(จรรยา) และ

ปัญหาการขาดภาวะผู้นำของนักการเมือง(วิชา+จรรยา) ปัญหาวิกฤตจริยธรรมของนักการเมือง ในประเด็นปัญหาความขัดแย้งรุนแรงในทางการเมือง ปัญหาการแสวงหาผลประโยชน์ทับซ้อนทางการเมือง และปัญหาการคอร์รัปชัน

ผลการวิจัยในบทนี้พบว่า ปัญหาระบบการเมืองในระดับโครงสร้าง ทั้งโครงสร้างพรรคการเมือง โครงสร้างทางสังคม มีผลต่อนักการเมืองทำให้นักการเมืองขาดสภาพความรู้(วิชา)ขาดสำนึกทางสังคม(จรรยา,จรรยาบรรณหรือความรับผิดชอบ) ขาดภาวะผู้นำ(วิชา+จรรยา) ปัญหาการแสวงหาผลประโยชน์ทับซ้อนทางการเมือง และปัญหาการคอร์รัปชัน ในระดับต่างๆ ก่อให้เกิดปัญหาวิกฤตจริยธรรมนักการเมืองหรือวิกฤตจริยธรรมของผู้นำ จนนำไปสู่ปัญหาความขัดแย้งรุนแรงในทางการเมืองและสังคม เมื่อวิเคราะห์โดยสรุปจะพบว่า ปัญหาทุกประเด็นมีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันในลักษณะลูกโซ่ของปัญหา เมื่อแก้ไขจะต้องใช้วิธีการที่หลากหลายทั้งแนวคิด วิธีการ และกระบวนการขั้นตอน รวมถึงต้องแก้ไขในเชิงระบบหรือโครงสร้าง โดยต้องปฏิวัติจริยธรรมทางการเมืองผ่านระบบการศึกษาทุกระดับ

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ ๓ (บทที่ ๔) จากการศึกษาวิจัย ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้นสามารถสรุปประเด็นเพื่อการพัฒนาการเมืองการปกครองในปัจจุบันได้ว่า

๑. แนวทางการพัฒนานักการเมืองให้มีคุณภาพตามหลักพุทธปรัชญาเถรวาท นักการเมืองที่ดีและมีคุณภาพควรปฏิบัติตน หรือมีพฤติกรรมการวางตน คือ (๑) ความซื่อสัตย์สุจริต ทั้งวาจา ใจ และการกระทำ (๒) มีความเที่ยงธรรม หรือเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ (๓) มีสัจจะ รักษาคำพูด พูดจริง ทำจริง และมีความจริงใจ (๔) มีความรับผิดชอบต่อตนเอง และหน้าที่การทำงานเพื่อส่วนรวม (๕) เสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อส่วนรวม (๖) เคารพและปฏิบัติตามมติส่วนรวม (๗) เคารพที่ประชุม และรักษาความสงบของที่ประชุม ตามที่ระเบียบกำหนด (๘) หลีกเลียงอบายมุขและหมั่นประพฤติตนในทางเจริญ

๒. แนวทางในการพัฒนานักการเมืองให้มีคุณภาพ ตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามีขั้นตอนในการดำเนินการ โดยการประยุกต์ ๓ ระยะ คือ

๒.๑ ก่อนดำรงตำแหน่งทางการเมืองควรมีการฝึกอบรม หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของนักการเมืองให้กับผู้ที่ต้องการสมัครเข้ารับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หากบุคคลใดไม่ผ่านการอบรมก็จะไม่สามารถสมัครเข้ารับเลือกตั้งได้ ทั้งนี้ คุณสมบัติข้อนี้ให้ใช้กับบุคคลที่สมัครเข้ารับการเลือกตั้งทางการเมืองทุกประเภท

๒.๒ ขณะดำรงตำแหน่งทางการเมือง (๑) ควรจัดหลักสูตรพระพุทธศาสนาทางด้านการเมือง โดยใช้เวลาประมาณ ๑ เดือน ก่อนเข้ารับหน้าที่หรือตำแหน่ง โดยเนื้อหาของหลักสูตรให้เน้นหนักในด้านคุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรม ของนักการเมือง และการฝึกสมาธิ โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นหลัก ทั้งนี้ เพื่อให้ให้นักการเมืองมีความรู้ความเข้าใจหลักธรรมแล้วนำไปใช้

(๒) ก่อนประชุมสภา ควรให้สมาชิกรัฐสภานั่งสมาธิเพื่อฝึกให้บุคคลมีจิตใจสงบ และอารมณ์เยือกเย็น ซึ่งจะส่งผลให้การประชุมสภาเป็นไปอย่างมีคุณภาพ ทั้งตนเองและส่วนรวม (๓) ยกย่องนักการเมืองที่ดี ให้ปรากฏต่อสาธารณะ (๔) ลงโทษผู้กระทำความไม่เหมาะสม ภายใต้หมวด ๑๐ มาตรา ๒๙๑ ถึง ๒๙๕ แห่งรัฐธรรมนูญฯ โดยการแสดงบัญชีทรัพย์สิน การจัดตั้งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๒๙๗ ถึง ๓๐๒ (๕) จัดตั้งคณะกรรมการติดตามดูแลความประพฤติมิชอบของนักการเมือง

๒.๓ เมื่อพ้นตำแหน่งทางการเมือง (๑) ให้การยกย่องเชิดชูคนดี โดยมีรางวัลหรือประกาศเกียรติคุณให้สังคมประจักษ์ (๒) ลงโทษผู้กระทำความผิดโดยมิละเว้น หรือละเลย เพื่อให้เป็นเยี่ยงอย่างแก่นักการเมืองรุ่นหลัง

๕.๒ ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

เนื่องจากสังคมมีปัญหาทับซ้อนและปัญหาการเมืองการปกครองเป็นปัญหาใหญ่สุดของทุกสังคม เพราะการเมืองจะช่วยออกแบบการปกครอง กำหนดทิศทางนโยบายหลัก งบประมาณ แนวคิด กรอบปฏิบัติ กฎหมาย เศรษฐกิจ สังคม การศึกษา ศิลปะ วัฒนธรรม หรือกล่าวได้ว่าการเมืองการปกครองคือแม่บทในการออกแบบสังคมทุกระดับ ดังนั้นเมื่อการเมืองการปกครองวิฤต จึงเกิดผลกระทบสังคมทุกระดับ สิ่งที่จะแก้ไขวิฤตการเมืองได้คือจัดระบบแนวคิดด้านการศึกษาดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าน่าจะมีการศึกษาใน ๒ ประเด็นหลักอย่างจริงจัง คือ -

๕.๒.๑ การวิจัยกระบวนการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาหรือเตรียมบุคคลเข้าสู่ระบบการเมืองการปกครอง(โรงเรียนเตรียมนักการเมืองการปกครอง)

๕.๒.๒ ศึกษาพัฒนาการและกระบวนการในการนำหลักพุทธปรัชญาเพื่อแก้ไขปัญหาวิฤตจริยธรรมทางการเมือง